

Sedmi dan: Živjeti iz praštanja

96. Božje spasenje je ozdravljenje i oslobođenje. Nećeš moći iskusiti to spasenje ako ostaneš povezan uz negativne osjećaje.

Opraštanje je Božji dar po kojemu *prihvćaš* čovjeka koji ti otežava život, koji te je uvrijedio i ranio. U sljedećim tekstovima nam postaje jasno: ako se u snazi opraštajuće Božje ljubavi od srca prikloniš svojim "neprijateljima" i pred Bogom ih prihvatiš, tada kroz tebe teče ozdravljajuća i oslobađajuća Božja ljubav, koju zapažáš u svome srcu!

„No kad ustanete na molitvu, otpustite ako što imate protiv koga da i vama Otac vaš, koji je na nebesima, otpusti vaše prijestupke" (Mk 11,25). „Tada pristupi k njemu Petar i reče: »Gospodine, koliko puta da oprostim bratu svomu ako se ogriješi o mene? Do sedam puta?« Kaže mu Isus: »Ne kažem ti do sedam puta, nego do sedamdeset puta sedam.« »Stoga je kraljevstvo nebesko kao kad kralj odluči urediti račune sa slugama. Kad započe obračunavati, dovedoše mu jednoga koji mu dugovaše deset tisuća talenata. Kako nije imao odakle vratiti, zapovjedi gospodar da se proda on, žena mu i djeca i sve što ima te se podmiri dug. Nato sluga padne ničice preda nj govoreći: 'Strpljenja imaj sa mnom, i sve ću ti vratiti.' Gospodar se smilova tomu sluzi, otpusti ga i dug mu oprostio" (Mt 18,21-27).

Ljubav prema neprijateljima

»Nego, velim vama koji slušate: Ljubite svoje neprijatelje, dobro činite svojim mrziteljima, blagoslivljajte one koji vas proklinju, molite za one koji vas zlostavljaju.«

»Onomu tko te udari po jednom obrazu pruži i drugi, i onomu tko ti otima gornju haljinu ne krati ni donje. Svakomu tko od tebe ište daji, a od onoga tko tvoje otima ne potražuj.« »I kako želite da ljudi vama čine, tako činite i vi njima.« »Ako ljubite one koji vas ljube, kakvo li vam uzdarje? Ta i grešnici ljube ljubitelje svoje. Jednako tako, ako dobro činite svojim dobročiniteljima, kakvo li vam uzdarje? I grešnici to isto čine. Ako pozajmljujete samo onima od kojih se nadate dobiti, kakvo li vam uzdarje? I grešnici grešnicima pozajmljuju da im se jednako vrati.« »Nego, ljubite neprijatelje svoje. Činite dobro i pozajmljujte ne nadajući se odatle ničemu. I bit će vam plaća velika, i bit ćete sinovi Svevišnjega jer je on dobrotiv i prema nezahvalnicima i prema opakima.«

»Budite milosrdni kao što je Otac vaš milosrdan.« (Lk 6,27-37).

1. Što stoji u tekstovima?

97. Petrovo pitanje povezano je s Isusovim uputama o ponašanju zajednice prema jednom članu koji je svojim grijehom zajednicu ugrozio i napustio. Isusov odgovor smjera na zloću Lameka, koji je potomak bratoubojice Kajina i koji se je hvalio: "Čovjeka sam ubio jer me ranio, i dijete jer me udarilo. Ako će Kajin biti osvećen sedmerostruko, Lamek će sedamdeset i sedam puta" (Post 4,23 sl). Pretjeranoj osvetoljubivosti Lameka Isus suprotstavlja isto tako bezgraničnu spremnost na *praštanje*. Sedam je broj savršenstva; sedamdeset puta sedam" označuje stoga nezamislivo velik broj u značenju "uvijek". Jedino ako njegovi učenici žive iz snage opraštajućeg Božjeg milosrđa, može njegovo spasenje postati djelotvorno i nadvladati neprijateljstvo, može započeti proces *ozdravljanja poremećenih odnosa*.

I u ostalim tekstovima ne radi se samo o trenutačnom opraštanju, nego u sveobuhvatnom smislu o trajnom ozdravljanju poremećenih odnosa i o oslobođenju od negativnih osjećaja. Opraštanje koje Isus naviješta i živi uvijek je Božje djelo i ujedno vlastito ljudsko djelovanje. Ono osposobljuje kršćanina za oslobođeni život iz snage praštanja.

Jedino onaj tko svakodnevno živi iz snage praštanja, može biti vjerodostojni svjedok evanđelja.

2. Što mi Bog želi reći?

98. Nesposobnost da drugima oprostimo povezana je i s time da svatko (nesvjesno) u drugima napada ono što ne podnosi na sebi. Svaki čovjek ima dobre strane i odgovarajuće tamne strane. Uz pozitivan pol postoji i negativan. Pozitivne strane u nama stoje neprijateljski prema negativnima (Gal 5,17); mi ih odbacujemo i potiskujemo u podsvjesno. Poznata je tužba: "Više ne mogu podnositi ni samoga sebe!" to je znak da se negativne strane sve više ističu. Ili: "Nikada to neću sebi oprostiti!" to očituje nedostatak poniznosti, kojom pred sobom priznajemo vlastite slabosti.

Možda ti je netko nesimpatičan jer ima iste tamne strane kao i ti. Ti ga odbacuješ jer i u samome sebi odbacuješ te slabosti. Osuđuješ ga jer u svojoj nutrini sebe osuđuješ. Sudiš ga jer si i samoga sebe stavio pred sudačku instancu: Ne bih *zapravo* smio imati ovu ili onu manu i negativna svojstva!

99. Ako li naprotiv poznaš svoje tamne strane, možeš moliti Duha Božjega da se jako i slabo u tebi sjedini i međusobno izmiri. Ovo izmirenje sa samim sobom u Gal 5,23 se naziva "blagost". Za tu blagost, koja je prava ljubav prema sebi, potreban je napor i odvažnost da se pred Bogom prihvati i vlastite tamne strane. To "blago" prihvaćanje sebe "plod je Duha": samo Duh Božji može učiniti da sazriješ kao cjelina!

100. Konačno (svjesno ili nesvjesno) negativno u nama i u svijetu predbacujemo Bogu. Mi ne možemo živjeti iz snage praštanja ako snagom Duha Božjega i Bogu ne "oprostimo", što mu "predbacujemo". Inače Bog ostaje naš "neprijatelj" "Jer težnja je tijela protivna Bogu" (Rim 8,7; pod "tijelom" se ovdje misli na ljudsku egzistenciju ukoliko je podložna smrti i pod gospodstvom zla). Job, mučen nezasluženom patnjom, vapije: "K tebi vičem, al ti ne odgovaraš... Prema meni si postao okrutan *neprijatelj*; rukom preteškom na me se obaraš" (Job 30,20). "Koliko počinih prijestupa i grijeha? Prekršaj mi moj pokaži i krivicu. Zašto lice svoje kriješ sad od mene, zašto u meni vidiš *neprijatelja*?" (Job 13,23 sl). Nama nametnutu smrt Pavao naziva "posljednjim neprijateljem" (1 Kor 15,26) koji će tek kod budućeg uskrsnuća konačno biti pobijeden. Tako je upravo kod "pobožnih" kršćana djelotvorno skriveno nastojanje da i u Bogu vide neprijatelja.

101. Pod tim vidom od posebne je važnosti proročko upozorenje: "Dajte, pomirite se s Bogom" (2 Kor 5,20). Božje milosrđe prema nama tako je veliko da nam dopušta da se u snazi njegova Duha i mi s njim izmirimo, da poput njega praštamo, da on pripušta puno toga što ne razumijemo i nikada razumjeti nećemo. Ako Boga smijemo zvati "Abba", kao djeca svog tjelesnog oca (Rim 8,15; Gal 4,6), tada mu smijemo i oprostiti što nezaslužene patnje i smrt nad nama gospodare kao sila (Rim 5,14.17). To se nikako ne protivi njegovoj neistraživoj svetosti jer on sam – iznad svega shvatljivoga – obraća naše srce k sebi. Jedino Duh Sveti može nadvladati naše "neprijateljstvo s Bogom"; samo on nas osposobljuje za radikalni život iz praštanja:

Ako Boga više ne promatraš kao svoga "neprijatelja" možeš u snazi njegova Duha oprostiti i svojim neprijateljima.

3. Što moram činiti?

102. 1. Pomiri se sa samim sobom! Isusova riječ: Ljubite svoje neprijatelje, budite milosrdni kao što je i Otac vaš, vrijedi i za *nutarnjeg* neprijatelja u nama samima! Zamoli osobe, s kojima si povjerljiv, da te upozore na tvoje slabe strane. U snazi Duha Božjega budi *milosrdan sa sobom*: oprosti sebi što si na primjer (usp. 11,105 sl) pohlepan za vlašću i drzak ili pokoran i nepostojan, pohlepan za priznanjem i tašt ili neangažiran i lijen, lakomislen ili tužan.

Moli Duha Božjega da pomiri i sjedini negativno u tebi s odgovarajućim pozitivnim stranama. Tada će plod blagosti u tebi sazreti, tada ćeš biti u miru sa samim sobom i s drugima.

To je bitni doprinos miru u svijetu koji sam neposredno možeš dati!

103. 2. Oprosti svojim neprijateljima! Predstavi si sada posve konkretno osobe koje su ti nesimpatične, koje ne možeš prihvatiti, od kojih si povrijeđen, koje smatraš svojim neprijateljima. Iznesi pred Boga sve negativne osjećaje koji se sada u tebi pojavljuju: bijes, srdžbu, ljutnju, prezir, zavist, mržnju, da ih njegov Duh Sveti može prožeti, očistiti i ozdraviti. Pokušaj predstaviti sebi dobre strane i svojstva te osobe (1,26) i zahvali Bogu što ju je stvorio. Možda si nekada nekome rekao: "To ti neću nikada oprostiti!" Dopusti da ti sada Duh Božji stavi u srce tri riječi: "Ja ti opraštam!" Pokušaj te riječi glasno izgovoriti! Navikni se *odmah moliti*; "Oslobodi me od zla", kada se u tebi pojave osjećaji neprijateljstva! Pokušaj *svakodnevno* živjeti iz snage tog otkupljenja!

104. 3. Pomiri se s Bogom. Još jednom posvijesti sebi što je negativno u tebi i na tebi: ozljede i rane koje si od drugih primio (1,67 sl); nezasluženu patnju i negativna životna iskustva koja su te učinila nepovjerljivim prema Bogu; rane koje si svojim grijesima sebi nanio (1,78 sl); tamne strane svoga karaktera. Ispitaj se da li sve to koristiš kao zaštitu pred Bogom, kao alibi da bi se držao daleko od Boga. Dopusti da Pavlove riječi duboko urone u tvoje srce:

Pjesan ljubavi Božjoj

„Tko će optužiti izabranike Božje? Bog opravdava! Tko će osuditi? Krist Isus umrije, štoviše i uskrsnu, on je i zdesna Bogu – on se baš zauzima za nas! Tko će nas rastaviti od ljubavi Kristove? Nevolja? Tjeskoba? Progonstvo? Glad? Golotinja? Pogibao? Mač? Kao što je pisano: *Poradi tebe ubijaju nas dan za danom i mi smo im ko ovce zaklanje*. U svemu tome nadmoćno pobjeđujemo po onome koji nas uzljubi. Uvjeren sam doista: ni smrt ni život, ni anđeli ni vlasti, ni sadašnjost ni budućnost, ni sile, ni dubina ni visina, ni ikoji drugi stvor neće nas moći rastaviti od ljubavi Božje u Kristu Isusu Gospodinu našem“ (Rim 8,33-39).